49e Jaar, No. 28. — 'S HERTOGENBOSCH, Zaturdag 6 Maart 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad, ƒ 12.
Franco per post, ƒ 14.

DIGERE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

WIJ MEN NIET WIJS WORDEN?

de verklaringen welke wij bij onderdeelde gelegenheden hebben afgelegd omtrent zienswijze en de bedoelingen, welke ons en bij de behandeling der punten, die wij vrije burgers van eenen constitutionelen , gebruik makende van ons grondwettig , behandelen, en waarover wij onze overing mededeelen, onverschillig of wij ons in opposition vinden met de regering of hebben wij steeds verzekerd dat men ons zou aantreffen op den weg van constitutielen vooruitgang, van de vestiging van ons tsgebouw op zoodanige grondslagen, als zelve hecht en duurzaam kunnen maken en eenen dreigenden val behoeden. Wij verden dat men ons steeds zou aantreffen er dezelfde banieren met hen, die voor de delijke en zedelijke welvaart des vaderlands, or de ongeschondene handhaving der grondwet, or de instanhouding der regten, door die grondt aan de natie gewaarborgd en voor eene doelige verbetering onzer staatsinstellingen ijveren. wij vergaten nimmer dat wij, vrije burgers n Nederland, ook Catholijken zijn en llaarden tevens dat wij nooit de hand zouden nen aan eene oppositie, welke onder het n van vrijzinnigheid en maatschappelijken ruitgang naar opperheerschappij voor zich lerenvoer een ander gedeelte der Natie Wij verklaarden niets voor ons te wilwat wij ook niet aan anderen gunnen: lijk, betamelijke vrijheid: zoodanige vrijheid aan eenen constitutionelen burger toekomt wij verklaarden eindelijk, dat, in ons oog een eene algemeene verbroedering, een openstreven in de vrijheid in alles en voor , eenig gewenscht resultaat kan opleveren nze Regering kan dwingen, om het dwaalr te verlaten en tot betere overtuiging te en.

Onze woorden en de beginselen, welke zij drukten, werden hier en daar gunstig opmen en wij hoopten, dat weldra de dag aanbreken van eene algeheele staatkundige roedering tusschen alle deelen der Natie rijzinnige protestantsche burgers met vrijge catholijke burgers, en wederkeerig slechts en doel zouden zamenwerken, namelijk tot stichten van het rijk der constitutionele nigheid, waartoe ons land sedert lang rijp orden is; wij hoopten, zeggen wij, dat alle godsdienstige vete wijken zou onder het ware begrip van vrijheid, en men geene protestanten en catholijken meer zien zou, maar slechts burgers van eenen Staat, kinderen van één vaderland, die de handen in elkander slaan, om datgene te verkrijgen, wat den Staat bevorderlijk, den lande dienstig kan zijn en alzoo het geluk, de welvaart en den bloei der burgers en der broeders moet doen toenemen.

Onder degenen, die meer dan eene gewone aandacht aan onze woorden schonken, merkten wij *de Burger* en het fransch blad *Asmodée* op.

Doch, de indruk schijnt slechts zeer voorbijgaand geweest te zijn, en hetgeen wij steeds zoo zeer betreuren, moet, naar het blijkt, weder bovendrijven.

— De vraag, *zullen men niet wijs worden?* ontglipte als onwillekeurig aan ons hart en mond, toen wij het nommer van woensdag 3 maart van *de Burger* lezende, daar het stuk, geteekend F. W. G. Linck vonden. —

Menig stuk hebben wij van dien heer Linck gelezen; veel, zeer veel kwam daarin voor dat ons soms *laakbaar*, soms *extravagant*, soms *belagchelijk* voorkwam; doch wij vonden er ook soms iets dat ons goed en aanprijzenswaardig toescheen, en onze oordeelvelling over dien schrijver kwam hierop neder, dat de grond bij ZEd. goed was; dat met eenige bearbeiding en met eene loutering door goede beginselen zoo van burgerpligt als van echten godsdienstzin, die schrijver der goede zaak nut zou kunnen aanbrengen. Doch, hetgeen *de Burger* in zijn laatste nommer van dien heer geplaatst heeft, verbaasde ons en gaf ons een treurig blijk, dat de vroeger door dat blad aan den dag gelegde beginselen ter zijde gesteld of vergeten zijn.

De heer Linck verheft zich in zijn artikel tegen de bepaling voorkomende in het nieuwelings aangeboden ontwerp van strafregt, waarbij geene godsdienstige vereenigingen of bijeenkomsten van meer dan 20 personen veroorloofd zijn en acht die bepaling in strijd met art. 188, 189, 191 en 194 onzer grondwet.

Volkomen zijn wij zulks met hem eens, altijd onder voorbehoud der bepaling, welke in datzelfde art. 191 uitgedrukt staat.

Wie zou bij de behandeling van dit punt kunnen denken aan den geringsten onmin in het godsdienstige? Trouwens, het geldt hier een regt, uitteoefenen door alle burgers zonder onderscheid.

Maar neen, en hier komt de extravagance en de belagchelijkheid voor den dag. Reeds bij de tweede alinea treft men de volgende woorden aan:

„ en had het jesuiten-gebroed niet alle deugden uit Nederland gebannen, dan zou de be„ruchte Turijnsche zaak..... wel met klem en „waardigheid behandeld zijn.„

De koning is protestantsch, de ministers zijn het allen, en ziet: het is het *jesuitengebroed*, hetwelk belet heeft dat de Turijnsche zaak met klem en waardigheid behandeld werd. Mijnheer Linck, mijnheer Linck!

Verder heet het:

„ Ik ben niet meer blindelings aan eenige „geestelijkheid gehecht, sedert ik bij een ka„tholijken en bij een hervormden leeraar on„dervonden heb, dat het oude spreekwoord: „luistert naar onze woorden, maar handelt „niet naar onze daden, nog niet uit de mode „geraakt is.„

Indien gij hier gelijk hadt, mijnheer Linck, wij zouden ook weldra de bril van de vrijzinnigheid geven, wanneer wij meer en meer moeten ondervinden, dat dit woord moet strekken tot leus voor menschen, die geen begrip hebben van vrijheid en vrijzinnigheid en daardoor kunne broeders trachten te verschalken, en ze nog meer op den achtergrond te stellen, dan zij thans zijn.

Nog eene zinsnede moeten wij aanhalen:

„ Mijn zijdelingsche uit- en aanval tegen „alle priesterheerschappij in het algemeen geschiedt louter met het oogmerk, om aan te „toonen, dat ik alle aanhangers van pater Root„haan (al waren zij ook in Naardens sterke ves„ting genesteld), schuw als de *cholera*; daar„entegen (NB. NB.) durf ik rondborstig te ver„klaren, dat niemand mij van godsdienshaat „immer zal kunnen verdenken, veel minder „daarvan overtuigen, enz.

Ja, mijnheer Linck! gij durft veel, en hebben wij reeds meermalen gezien, gij durft meer dan redelijk is; maar na de bovenstaande verklaring, welke gij *durft* alleggen na eerst de vorige woorden te hebben nedergeschreven, zijn wij overtuigd dat gij alles *durft*.

Wij achten het genoeg de woorden aangehaald te hebben; ons daarover in redeneringen te verdiepen, ware nutteloos, en zou ons maar veel kwaad bloed verwekken zonder nut. Eene vraag slechts aan U, heer Linck. ZEd. beweert dat het *jesuitengebroed* alle deugden uit Nederland heeft gebannen,

Nu, de heer Linck toont, dat hem vele deugden ontbreken: waarheidsliefde, regtvaardigheid, eerbied voor godsdienst, naastenliefde, enz. Zou de heer Linck ons ook willen zeggen of hem dat jesuitengebroed is hetwelk al die deugden uit zijn hart gebannen heeft?....

Wij zijn het intusschen niet, mijnheer Linck, die u van godsdiensthaat zullen beschuldigen. Want hoe! Iemand die de jesuiten een gebroed noemt, en dezen beschuldigd van alle deugden uit Nederland gebannen te hebben, die niet meer aan eenige geestelijkheid gehecht is, sedert hij één (zegge één) katholijken en één (zegge één) hervormden leeraar gevonden heeft, op welke het door hem aangehaalde spreekwoord van toepassing is; die tegen priesterheerschappij inen aanvalt, zonder eigenlijk te zeggen, welligt te weten, wat hij door priesterheerschappij verstaat; die de aanhangers van pater Roothaan (eilieve, welke sekte heeft pater Roothaan gesticht? wat zijn Roothanianen?) schuwt als de *cholera*, zou men zoo een man van godsdiensthaat kunnen of mogen beschuldigen? verdenken zelfs?... Wel foei!

Maar, wij hebben door dien heer Linck *de Burger* vergeten. Wij komen dus op die zaak terug, om ook dezen te zeggen wat wij verlangen dat hij van ons wete.

GRIEKENLAND.

Het conflikt hetwelk tusschen het grieksch gouvernement en de verhevene Porte ontstaan is, ten gevolge der weigering van den turkschen ambassadeur te Athene, om de reispassen te onderteekenen van een van 's konings adjudanten, is nog niet bijgelegd te zijn. Men weet dat koning Otto den turkschen ambassadeur daarover, bij gelegenheid van een bal ten hove, vrij onvriendelijk heeft aangesproken. De laatste tijdingen uit Konstantinopel melden ons, dat een stoomboot vertrokken is met eenen brief aan het grieksche kabinet, waarbij eene formele genoegdoening wordt gevorderd. Het kabinet heeft daarop geantwoord op eenen wedelievenden toon, doch alle genoegdoening ontbewimpeld van de hand gewezen. Deze weigering heeft ten gevolge gehad, dat de turksche ambassadeur onmiddelijk zijne paspoorten gevraagd heeft en vertrokken is. De zaak heeft te Athene veel sensatie gemaakt. De vertegenwoordigers der vreemde Mogendheden hebben alles in het werk gesteld om het grieksch kabinet tot toegevendheid over te halen. Men zegt dat, op hun aandringen, de heer Coletti aan den Reis Effendi en koning Otto aan den Sultan geschreven heeft.

DEUTSCHLAND.

WEENEN, 22 februarij. De nieuwe leening is bekragtigd; zij is van 40 millioen guldens, betaalbaar in veertig maandelijksche stortingen van een millioen elk.

— De regeringen van Pruisen en Saksen hebben, tot den 1 september aanstaande, de regten der scheepvaart op de Elve afgeschaft voor zoo veel betreft de levensmiddelen. Zij hebben tevens ons gouvernement aangemaand, om dit voorbeeld te volgen voor dat gedeelte van den stroom, hetwelk tot de Oostenrijksche Staten behoort.

— De stad Presburg en hare omstreken hebben den 21 en 22 februarij veel geleden door eene overstroming van den Donau, tengevolge van het losgaan van het ijs. Sedert 1809 hebben de wateren van dien stroom zooveel schade niet aangerigt als dit jaar. Eenige wijken te Weenen zijn insgelijks door den Donau overstroomd, doch de ingang heeft in die stad minder nadeel gedaan dan men gevreesd had.

BERLIJN, 23 februarij. Het is thans beslist dat de prins Salms-Hohensalms-Lich den algemeenen Landdag, die den 11 april vergaderen moet, zal voorzitten. Men verzekert dat bij alle gemeenschappen in alle officieële akten de kamer der heeren de benaming zal dragen van *eerste vergadering* en die der leden van de drie overige standen die van *tweede vergadering*. Deze zal voorgezeten worden door den hofmaarschalk v. Rochow v. Stulpe.

De tijding der benoeming van den oud-minister van binnenlandsche zaken, den graaf von Arnim v. Boitzenburg tot voorzitter van den algemeenen Landdag, was echt; trouwens de Koning had hem benoemd, doch de graaf heeft op de stelligste wijze geweigerd, eene waardigheid te aanvaarden, welke niet zonder moeijelijkheden wezen zal.

— Het groote proces der Polen, die beschuldigd worden van deelneming aan de pogingen tot opstand, in het verleden jaar gepleegd, zal te Berlijn, in de eerste dagen van April aanvangen. De rijksadvokaat Wentzel is reeds naar die hoofdstad vertrokken, voorzien van 1200 regterlijke bewijsstukken en de laatste beschuldigden zijn naar de gevangenissen van Berlijn gevoerd. Deze gelijktijdigheid van het proces en de opening van den algemeenen Landdag komt velen voor als opzettelijk daartoe gerigt te zijn, om de aandacht van het publiek af te trekken van de bijzonderheden van dit regtsgeding, hetwelk in andere omstandigheden, voorzeker eene levendige belangstelling zou verwekken.

ENGELAND.

LONDEN, 1 maart. De Koningin heeft II. zaturdag eenen geheimen raad gehouden, waarbij prins Albert insgelijks tegenwoordig was.

— Men leest in de *Morning-Post*: Wij hebben alle reden te gelooven, dat prins Albert heeft doen weten, dat hij de hem opgedragene waardigheid van Kanselier der Universiteit van Cambridge aanneemt.

— De leening van 8 millioen p. st. is II. maandag te Londen toegewezen. De aannemers zijn de heeren Baring en Rotschild.

SPANJE.

MADRID, 25 februarij. De Kamer heeft de commissien benoemd, die de wetsontwerpen der lichting van 50,000 man en het sluiten eener leening van 200 millioen realen vaststellen. Men denkt dat de commissie voor de leening gunstig zal rapporteren, doch de regtging tot het aangaan derzelve met zooveel voorbehoudingen zal omgeven, dat zij bijna zonder uitwerking zal blijven. Het schijnt dat de commissie vooral wil voorkomen eenen terugkeer tot combinatien en berekeningen, welke nog het gevolg zijn van het oude stelsel der kontrakten en ten den afstand der inkomsten van den Staat aan bijzondere personen.

— Wij vreezen stellig, zegt de *Clamor Publico*, dat de ministers van financien gisteren eenen buitengewonen koerier heeft ontvangen van den bevelhebber der karlistische provincie Lerida, die hem het berigt zendt dat Cabrera en zijne volgelingen in dat gewest zijn doorgedrongen. De overheden zijn in verlegenheid en hebben de grootste voorzorgen genomen om eene verrassing voortekomen. Wij zullen zien of de *Heraldo* deze tijding, welke wij met de grootste zekerheid weten, zal tegenspreken.

Een brief uit Cervera, geschreven aan de *Fomento*, een dagblad van Barcelona, meldt dat de karlistische bende, toen zij den 16 februarij deze laatste stad verliet, het stadje Guesona, alwaar zich eene bezetting van troepen der koningin bevond, overrompeld heeft. Na het detachement gevangen genomen te hebben, heeft zij hetzelve benevens de burgerwacht naar het gebergte gevoerd. Daar heeft zij hunne wapens en munitie afgenomen en hen denzelfden dag naar de stad teruggezonden.

Van eene andere zijde berigt men dat onderscheidene aanvoerders van benden weder in Galicië verschenen zijn en dat een vermaard *guerillero* uit het gebergte van Toledo handig genoeg is geweest om het tegen hem uitgevaardigd bevel van gevangenneming te ontkomen.

— Men leest in de *Tiempos*: De raad der ministers is vergaderd geweest ten gevolge der ontvangst van eenen brief uit Barcelona door den Infant don Enrique aan de koningin geschreven, betrekkelijk zijn huwelijksplan met de zuster van den markies de Castellar; doch men weet nog niet wat daarin besloten is. De prins verklaart in zijnen brief, dat de staatkunde geheel vreemd is aan zijne keuze en dat hij alleen zijn hart en de pligten van eenen edelman (*el deber de un caballero*) geraadpleegd heeft. Hij was, zoo zegt hij, geheel afgezonderd sedert het huwelijk der koningin en hare zuster met twee doorluchtige prinsen, en, vast besloten niet anders dan met eene spaansche vrouw in het huwelijk te treden, heeft hij gehoor gegeven aan zijne neiging voor de senorita de Castellar. De eer zijner verloofde is bij het publiek gewaarborgd en de Infant smeekt de koningin, dat zij gedoogen zal dat hij zijn woord als spaansch edelman houde. De Infant verklaart zich bereid tot alle opofferingen, om de hand te bekomen van haar welke hij bemint.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 maart. Men zegt dat de hertog en de hertogin van Montpensier zich in de maand mei aanstaande naar Madrid zullen begeven en eenige dagen op het kasteel van Pau zullen doorbrengen.

— Men leest in *la Patrie*: De heer Hébert is bepaaldelijk de opvolger van den minister van justitie en eerediensten. Heden heeft de Koning het besluit zijner benoeming geteekend. Dezelve heeft bij de Kamer veel misnoegen verwekt. Morgen zal de *Moniteur* het besluit van benoeming mededeelen.

— De bankier Benjamin Delessert is den 1 maart te Parijs gestorven. Bezittet van een aanzienlijk vermogen, maakte hij daarvan het edelst gebruik. Krachtens eene bepaling van zijnen uitersten wil, waaruit zijne zedigheid en de eenvoudigheid zijner levenswijze blijkt, heeft hij begeerd dat hij op de eenvoudigste wijze ter aarde zou besteld worden, zonder eenige militaire eer, dat alleen zijne bloedverwanten en eenige vrienden daarbij uitgenoodigd zouden worden, dat geene redevoering op zijn graf zou worden gehouden en dat de 12,000 fr. welke aan zijne begrafenis besteed zouden geweest zijn, aan 1200 armen, door de *maires* der 12 arrondissementen van Parijs aan te wijzen, zullen uitgedeeld worden, benevens 1,300 fr. aan de armen van Passy en 2,000 fr. aan de armen der hervormde gemeente, waartoe hij behoorde.

— De *Galignani's Messenger* berigt dat de heer Guizot gisteren met den markies van Normanby gewerkt heeft aan het ministerie van buitenlandsche zaken. De conferencie heeft vrij lang geduurd.

— De laatste paket, welke uit Marseille naar de Levant gestevend is, heeft 4 millioen aan geld medegenomen, door den handel afgezonden om granen te koopen. Elke paket, welke sedert eenige maanden uitzeilt, is telkens ruim voorzien van geld. Te Marseille is eene merkelijke daling in de prijzen der granen merkbaar.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 5 maart.

Men schrijft ons: Met veel genoegen vernemen wij dat het stedelijk bestuur der stad Heusden bij gelegenheid der paardenmarkt aldaar, welke invalt op donderdag den 11 dezer, op welken dag het ook tevens merrie keuring zijn zal, besloten heeft en vastgesteld dat er bij die gelegenheid premien zullen worden uitgereikt, bestaande in een sierlijk hoofdstel en zweep, aan diegenen welke de meeste paarden zullen ge- en verkocht

…en. Ook vernemt men dat de heer H. P. T. …, koffijhuishouder op de Burgplein aldaar …de paardenmarkt is aangewezen, hoverdien …nnen zal afgeven aan dien persoon, welke …aardlijkste of schoonste paard zal aan de markt …gen, als ook aan dien welke den grootsten …(paard) ten verkoop zal aanbieden. — Wij …en deze maatregels uitmuntend goed, reeds …bevreemdde het ons, dat er van wege het be… geen krachtiger middelen in het werk ge… werden om bovenstaande markt te bevorde…, dewijl er in het gansche land van Heusden …tiena geene betere plaats en gelegenheid voor …paardenmarkt kan gevonden worden.

…ATSHEUVEL 2 maart. Gisteren avond om… 8 uren ontdekte men brand aan het woon… van Mathijs Mustert, schoenmaker en winke…. Dezelve, ontstaan aan of in eenen …k van het dak der achterhuizinge en aldaar… dat men niet anders dacht of het ge… huis zou weldra eene prooi der vlammen …. Het is echter, aan de onvermoeide pogingen …toegesnelde menigte gelukt den verderen voort… van den brand te stuiten, en alzoo niet alleen …huis, met den aanzienlijken voorraad van schoe… en winkelgoederen, te behouden, maar ook …scheidene belendende gebouwen voor het …gendste gevaar te beveiligen. De oorzaak van …brand schrijft men toe aan kwaadwilligheid; …vermoeden wordt te meer bevestigd, omdat …reeds vroeger in de nabijheid van vermeld …herhaalde malen, vuur bij brandbare stoffen …gevonden. Het huis met den inboedel en …kelgoederen is zeer laag en slechts ten deele …en brandschade verzekerd, zoodat de schade …r den eigenaar zeer aanzienlijk en voor de on…scheidene gezinnen, die hij thans werk en brood …schaft, onberekenbaar zoude geweest zijn.

…ij de menigvuldige branden, die gedurende een …al jaren elders hebben plaats gehad, mag …n het hier als eene gewigtige bijzonderheid aan…rken, dat bij menschen gedenken in de Kaats…velsche straat, die nog al vrij uitgestrekt is, …chts een huis is afgebrand.

…ij vernemen uit Tilage het smartelijk verlies van …Zeer Eerwaardigen Heer Johannes Mosker. Allen …dien waarden herder gekend hebben, weten …ij zijne loopbaan volbragt. — In 1824 tot het …esterambt en als kapellaan bij den ook reeds …leden Landdeken Sem, geplaatst, — in 1831 …secretaris bij den Hoogwaardigen Vice-Superior …ntonucci benoemd, — in 1834 tot 1e Pastoor van …. K. Weezen, — in 1837 tot Pastoor te Voor… en in 1846 tot Dekeu van Rijnland, over…ed den 1 maart, in den ouderdom van bijna …jaren.

…NHEM, 3 maart. Sedert gisteren is hier het …t vrij algemeen, dat de kapellaan Gepkens …er Procureur-Generaal bij ons Provinciaal Ge… tot eene bijeenkomst zou hebben uitge… dat die magistraats-persoon een gesprek …n een uur met hem zou gehad hebben, en …ekens in die bijeenkomst tot volledige beken… ijner misdaad zou gekomen zijn. — Welk een …graad van waarschijnlijkheid dat gerucht …oon mage, — deelen wij het toch slechts …ucht mede.

(*Arnh. Ct.*)

…en schrijft uit Groede aan de *Middelburgsche* …:

…uit deze en de naburige gemeenten Nieuw… Sluisdande, Oostburg, Schoondijke en Breskens, …n aantal huisgezinnen op het vertrek naar …erika of zijn zij reeds derwaarts op weg. …oorzaak van deze voortdurende landver… uit dit gewest, is de toenemende bevolking, …elijk ten gevolge van het meer en meer …ende getal belgische landbouwers en werk… waardoor de inboorlingen schier worden …en, zoodat velen, die geene roeping gevoe…len om naar Noord-Amerika te trekken, hunne toevlugt nemen naar het eiland Zuidbeveland of andere noordelijker gedeelten des rijks, omdat hier voor hen geen brood meer is. Te wenschen ware het, dat de vermogenden in de overige gedeelten van deze provincie, ja zelfs van andere deelen des vaderlands, eenig tegenwigt wilden stellen aan de pogingen, die onze belgische naburen blijkbaar in het werk stellen, om van het voormalig Staats-Vlaanderen, een der vruchtbaarste streken van ons koningrijk, geheel door aankoop meester te worden en, betzelve met hunne landgenooten te bevolken.

MAASTRICHT, 1 maart. Als een bewijs, dat de constitutionele begrippen in dit hertogdom ook eenigzins veld winnen, kan men aanvoeren, dat voor de vacante betrekking van lid der Tweede Kamer zich twee kandidaten openlijk op den rang stellen en hunne titels ter inboezeming van vertrouwen aan de leden der Provinciale Staten hebben voorgedragen, namelijk de heeren L. F. H. Beerenbroek lid van den raad der stad Weert en schoolopziener in het 6de district, en Mr. A. C. H. Baron Michiels van Verduynen, raadheer in het provinciaal gerechtshof van Limburg. Beide beroepen zich op hunne onafhankelijkheid en vrijheidslievende gezindheden. De laatste daarenboven doet zich voor als een warme voorstander van de grondwetsherziening, van de noodzakelijkheid om het uitsluitend beheer der inkomsten van Nederlandsch Indie aan het gouvernement te onttrekken en bij de wetgevende magt over te brengen, van vermindering in 's lands uitgaven, enz.

— De minister van financien maakt bekend, dat, na voorafgaande overbrenging in het muntdepôt bij de Nederlandsche Bank, van de waarde in oude geldspecien met de vereischte aanvulling, in de jongst afgeloopene maand februarij is uitgegeven een bedrag van ƒ 1,050,000 aan muntbiljetten, bestaande in biljetten van ƒ 10 en ƒ 5.

— De opgaven der bijeengebragte gelden voor de Ieren, in *de Tijd*, bedragen reeds ƒ 17064.59.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 3 Maart.

In deze zitting zijn ingekomen, en naar de daartoe bestemde commissie verzonden, eenige adressen, uitgaders eene missive van de commissie van landbouw in Limburg, ten geleide van een afschrift van een aan Z. M. den koning ingediend adres; dit stuk ongezegeld zijnde, kan daarop geen regard worden geslagen. Tot rapporteurs voor de wetsontwerpen uitmakende het wetboek van strafregt, zijn benoemd de heeren: 1e. afd. Kniphorst, 2e. van Twist, 3e. Dyserinck, 4e. Sterling, 5e. Luzac en 6e. Jongsma.

Aan de orde van den dag is de verkiezing van een griffier der Kamer. Tot stemopnemers worden benoemd de heere Anemaet, Hoffman, Rien en Egter.

De uitslag van de drie gehoudene stemmingen is geweest, dat de heer D. Veegens, redacteur der *Nederlandsche Staats Courant*, met 31 van de 52 stemmen is benoemd tot griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De voorzitter doet benoeming des heeren Veegens mededeelende, verzoekt de magtiging der Kamer om van deze benoeming aan Z. M. den koning en aan den benoemde kennis te geven. Dienovereenkomstig wordt besloten, waarna de vergadering is gescheiden.

LATERE BERICHTEN.

Indien men geloof mag hechten aan eenen brief uit Berlijn aan de *Köln. Zeit.* geschreven, zou de Paus aan den koning van Pruissen eenen brief geschreven hebben waarin Z. H. heilvolle verlangen uitdrukt, om met Pruissen op den voet van vriendschappelijke betrekkingen te komen. Die correspondentie voegt er bij, dat het zeer waarschijnlijk is, dat de H. Vader eerlang eenen apostolische nuncius naar Pruissen zal zenden.

De aankomst van Cabrera in Katalonie wordt weder tegengesproken.

Te Brugge hebben eenige ongeregeldheden plaats gehad.

De belgische kamer heeft een wetsontwerp aangenomen, waarbij bepaald is dat er belgische gouden munt zal geslagen worden, ter waarde van 25 en zilveren van 2 fr. 50 c.

Ingezonden Stukken.

Het is niet onopgemerkt gebleven dat het warme jaargetijde van 1846 eenen zeer gunstigen invloed gehad heeft op klierachtige, doove, bijziende, slaperige, zenuwachtige, spasmadique en soortgelijke zwakke ligchamelijke gestellen van vele jongelieden en dat de brid voor de myopes en die van 6 duim brandpunt voor de presbytæ alle andere brillen heeft verdrongen en de cachexia, epilepsia en welke gebreken al niet bijna geheel zijn geweken.

De 1e. zittingen van de Militie Raden bestemd, om volgens de bepalingen van art. 41 der wet van 8 januarij 1817 te herzien en in dezen te onderzoeken de zoodanigen, die bij de ligting van het vorig jaar een dienstpligtig nummer getrokken hebbende, voor één jaar zijn vrijgesteld geworden, hebben daarvan in Noord-Braband een zeer belangrijk voorbeeld geleverd, want van de 25 reclames wegens zwak gestel, kortzigtigheid, klierziekten, vlekken op het hoornvlies, bijzigtigheid en soortgelijke ligchaamsgebreken, waarvan men er gewoonlijk 25 per honderd rekent en van welke 25 er vroeger 4 à 5 werden gedesigneerd, en voor de werkelijke dienst aangenomen, als, van hun tijdelijk gebrek hersteld, zijn er thans 12 à 13 op de 25, als geheel hersteld van al die aardsche plagen voor de dienst aangewezen. Hulde zij gebragt aan de getrouwe naleving van art. 94 b. b. der wet van 1817 in verband met art. 120 waarbij bepaald is, dat personen, met tijdelijke ongemakken bezocht, die geoordeeld worden met tijd te kunnen genezen alleen voor een jaar worden vrijgesteld en bij de volgende ligting op nieuw onderzocht, alsdan hersteld en tot den dienst beoordeeld wordende, verstrekken zij in vermindering van de ligting van dat jaar.

Het is wel te voorzien dat sommige dier zoo gelukkig herstelde lotelingen alleen uit, met die herstelde gezondheid niet zullen te vreden zijn, maar zich trachten te onttrekken aan de militaire dienst, of een andere welwillende voor hem te doen marcheren door herkeuring te vragen en met certificaten te gaan manoeuvreren; maar stel u gerust: art. 122 der wet zal gehandhaafd worden, daar toch staat geschreven: » Niemand » zal uit houde van ziekte of gebreken het zij » maar of voor een jaar op het laten produceren » van eenige attesten, van de dienst worden vrij» gesteld, maar verpligt zijn zich te laten onder» zoeken, door den geneesheer en heelmeester, » die den raad adsisteren."

Bovendien heeft het onderzoek van de geneesheeren, dat soms zoo omgeslagen en twijfelachtig is, en dat met zoo veel voorzigtigheid plaats heeft, op nieuw een bewijs geleverd, van de grootste regtvaardigheid en de strikste onpartijdigheid, dat men om ziekten of gebreken te bewijzen, de toevallen of oorzaken, welke de gebreken voorzaakt hebben, moet kunnen opgeven en dat men zoo en als dan nog twijfel bestaat, den loteling naar den hospitaal moet heen zenden om hem daar proefondervindelijk te doen bewijzen, dat hij wezenlijk gebrekkig en geen misleider is.

Wat vraagt het de brillemakers van den ouden stempel, of zij sedert de invoering der wet op de militaire conscriptie en nationale militie, niet het tiendubbel getal van brillen aan jongelieden tusschen de 16 en 23 jaren hebben geleverd in tegenstelling van vroegere jaren, toen wist men niet eens wat *bijziende* of *verziende* beteekende; men hoorde slechts van chronische oogziekten en oogontstekingen, zwarte staar, cataract en soortgelijken.

Vraagt het den geneesheer of heelmeester, hoevele kunstgrepen er niet bij hen worden aangewend door sommige patienten, om door allerlei middelen een kliemachtig, zwak, beroerd, of zo-

nuwachtig gesteld voor te wenden en zich zoodoende aan de verplichtingen der gemeente en hunne burgerpligten te onttrekken, en het greintje van vaderlandsliefde dat nog in hen mogt gevonden worden te doen verdwijnen.

Maar genoeg, de gunstige vruchten der uitspraken van den pluimstrijd laatstleden, van wijze troosten, eenen gunstigen invloed uitoefenen, op alle die lotelingen die zoo onbedacht tegen beter weten, een zwak gesteld of ingebeeldzijk gebrek bij de loting voor de dienst der nationale militie, zoo onbeschaamd durven opgeven.

à gouverno.

Strafzaken behandeld voor het kantongerecht te 's Bosch.

3 Maart 1847.

E. A. Het plaatsen van een zak houtskoolen en een houten kist met doofkoolen, op de zolder harer woning.

In eene geldboete van *f* 10 en de kosten, bij onvermogen te vervangen door gevangenzetting voor den tijd van drie dagen.

M. R., H. de B., en E. v. D. Het werpen van vuilnis op de publieke straat alhier.

In eene geldboete van *f* 2,50 en de kosten, bij onvermogen te vervangen door gevangenzetting voor den tijd van één dag.

E. J. Het voorkoopen van levensmiddelen op de publieke markt alhier vóór den toegelaten tijd.

Tot gevangenzetting voor den tijd van drie dagen in eene geldboete van *f* 6 en de kosten.

Correspondentie.

Ontvangen voor de ongelukkige Ieren:

Van S.S.	*f* 8,00.
Bedrag van ons vorig nommer.	» 56,50.
Totaal	» 61,50.

Advertentien.

*** Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot *M. VAN ROER*, geboren *HERMANS*.

Grave 2 Maart 1847.

M. P. VAN ROER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, mijne geliefde Echtgenoot *H. W. SANDERS*.

P. J. LENTJES.

's Bosch den 5 Maart 1847.

Eenige Kennisgeving.

*** Den 1 *Maart* 1847 overleed in den ouderdom van bijna 46 jaren, mijn zeer geliefde Zoon, de Zeer Eerw. Heer JOANNES MESKER, Landdeken van Rijnland en Pastoor te *Voorburg*, bijtijds voorzien van de HH. Sacramenten der stervenden.

's Gravenhage.

C. MESKER.

Vrienden en bekenden gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** In een aanzienlijk dorp in *Gelderland* wordt gevraagd een HUISONDERWIJZER van de R. K. Godsdienst, den 3en rang bezittende en tevens dus staat om de beginselen van de Latijnsche en Duitsche taal te onderwijzen, en met administratieve zaken eenigszins bekend. Belanghebbenden vervoegen zich in persoon of met brieven *franco*, en met goede getuigschriften voorzien, bij den heer G. KRIJNEN, op den huize van, en te *Leeuwen*, wanneer het mogelijke zoude bepaald worden.

*** De Commissie voor de LOTERIJ ten behoeve van den *ALGEMEENEN ARMEN* dezer Stad, heeft de eer bij deze bekend te maken dat de publieke verkoopingen voorverpen voor dezelve *loterij* zal plaats hebben op **Maandag 8 Maart** e. k. des morgens ten tien ure, in de groote zaal der Societeit Casino.

's Hertogenbosch 3 Maart 1847.

*** Door de uitoefening van affaire zal de Vendumeester *VAN DONGEN*, ten huize van den Heer J. H. KORTHOUT, op de Markt te *'s Bosch*, Publiek Verkoopen, op Dingsdag den 16e *Maart* des namiddags ten 2 ure en volgende dagen:

Eene party **Meubilaire Goederen**, als SPOELEN, TAFELS, SPIEGELS, groote PENDULE, KAGCHELS, LAMPEN, met KROON en ORKEST, GLASWERK, en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

Alles daags te voren te zien, van 's morgens 10 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 4 ure.

ZEGT HET VOORT.

BELANGRIJKE VERKOOPING.

Tengevolge van overgave der affaire van den Heer J. CIKOT te *'s Bosch*, zal de Vendumeester *VAN DONGEN*, op Dingsdag den 23 Maart des namiddags 2 ure, en volgende dagen, ten huize van genoemden heer, op de Pensmarkt aldaar, ten zijne verzoeke verkoopen: eene aanzienlijke partij **Manufacturen** bestaande in: LAKENS, BUCKSKINS, ZOMERSTOFFEN, CACHEMIEREN, ZIJDEN en andere VESTENSTOFFEN, MERINOSSEN, WOLLEN en andere VOERINGEN te veel om op te noemen.

Alles zal daags te voren van des voormiddags 10 tot 12, en des namiddags van 2 tot 4 ure, als mede iederen verkoopdag van des voormiddags van 10 tot 12 ure voor een ieder te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

*** *J. J. ARKESTEYN EN ZOON*, Boekdrukkers en Boekhandelaren te *'s Hertogenbosch*, hebben uitgegeven:

VERZINT EER GIJ BEGINT!

Een hartelijk woord aan mijne Landgenooten, over de in ons Vaderland heerschende *ziekte*, genaamd:

Landverhuizing.

24 bladzijden gr. 8. *f* —.15.

De Godsdienstige Beweging in Engeland, of de voortgang van het Katholicismus en de terugkeer der Anglikaansche kerk tot de eenheid, naar het Fransch door J. J. BUKMEYER, R. C. Pastoor. 436 bladz. gr. 12e. *f* 1.50.

Geschiedenis der Nederlanden voor de Jeugd. Derde Druk, Bijgewerkt tot en met 1846. *f* —.60.

Alsmede een aantal werkjes tot Schoolgebruik.

LANDVERHUIZING.

Op verzoek van de HH. C. *ERKELENS* en C. *AUWERDA*, den 2e Februarij ll. van *Nijmegen* naar *Noord Amerika* vertrokken, stellen zich de Ondergeteekenden, als Leden eener Commissie tot het geven van Inlichting aan diegenen, welke voornemens zijn zich in *Noord Amerika* te gaan vestigen. De mededeelingen bestaan in:

1e. Opgave der geschiktste en voordeeligste wijze van overtogt, alsmede benoodigde levensmiddelen, enz. enz.

2e. Het afgeven van adressen aan solide personen te *Nieuw-Orleans* en te *St. Louis*, in de stabijheid van welke laatste stad, de op den 21e Februarij H. vertrokkenen zich gevestigd hebben.

3e. Officieele berigten van de zich aldaar gevestigd hebbende Roomsch-Katholieke emigranten.

Adres: te *Nijmegen*, bij P. AUWERDA, in de Burgstraat, broeder van C. AUWERDA, te vermelden, en te *'s Hertogenbosch*, bij E. MUMM, schoonbroeder van Mr. C. VERWAIJEN hoevengenoemd, ten huize van W. DE LEEUW, in het Schippers- en Koopmanshuis op de Vischmarkt. Brieven *franco*.

*** Een wordt uithoofde van KWITERING tot **Overneming** aangeboden, eene sedert vijftig jaren, met goed succes gedreven handelszaak in houtwaren, met den ruimen goeden doorkamer HUIS en PAKHUIS gelegen in een die handelszaak bij treffende, geschikt gedeelte van *'s Hertogenbosch*; iemand hierop reflecterende, gelieve zich, of in Persoon, of met *portvrije* Brieven te adresseren ten Kantore van de Notaris *A. P. BOLSIUS*, te *'s Hertogenbosch*, onder Letter L.

*** Een braaf R. C. JONGELING, van fatsoenlijke familie, met het Notariaat, Burger-Wetboeken, Latijn, Fransch en Hoogduitsch bekend, wenscht bij een PROCUREUR NOTARIS, tegen billijke voorwaarden geplaatst te worden. Adres *franco* brieven onder letter G. V. D. bij Drukker dezes.

*** Bij *GEBR. MULLER*, Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*, ziet het licht: PLEITREDE, over het wettig voortdurend bestaan van het DOMANIAAL TIENDREGT bijzonderlijk aanzien der zoogenaamde Novalien in de provincie Noord-Brabant, door Mr. J. C. *MAURITZ*. *GANOPHEYDAN*. Met een aanhangsel, bevattende het Arrest van den Hoogen Raad van den 4 April 1845, houdende vernietiging van het Arrest van het Provinciaal Gerechtshof in Noord-Brabant van den 4 November 1843. Te zamen twee vellen. Prijs *f* 0.60.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag 1 en 2 Maart.

ROGGE *f* 10,35 *f* 11,00 à *f* 11.50.
BOOKWEIT *f* 8.35 *f* 8.85 a *f* 9.00.
HAVER niet aan.

De zetting van het Roggebrood is voor deze week 45½ cents de drie Nederlandsche ponden; het Nederl. pond Boter *f* 0.70 à 0.74.

Voor het Brood-District Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 5 Maart 1847, des middags ten 12 ure, 27 cents de 2 Ned. ponden.

Voor het Brood-District Vught, te rekenen van Vrijdag 5 Maart 1847, des morgens ten acht ure, op 40 cts. de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het brood-district Ilden, te rekenen van Zondag den 7 Maart 1847, op 40 Cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-District Ravenstein, te rekenen van Zondag den 7 Maart 1847, op 41 cents de 3 Ned. ponden geregeld.

Beurs van Amsterdam.

Woendag 3 Maart, ten 4 ure.

W. S. 58½. Ditto 3 pCt. 20½. Ditto Certificaten 5 pCt. 90¼. Handelm. 174½. Ardoins 510 p. st. 18 7/16. Ditto Coupons 16½. Spanje Binnenl. 3 pCt. 30½, ½. Port. 4 pCt. 36 7/16, ½. Do. Stieglitz en Co. 88½. Brazil. van 100 pCt.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren de Maas te Grave en van de Dieze te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS te GRAVE: AP.	GEVALLEN	GEWASSEN	DIEZE te 'S BOSCH: O.	GEVALLEN	GEWASSEN
	el.	duim.	duim.	el.	duim.	duim.
Maart 3	7	66	»	26	»	»
4	7	45	»	21	0	15
5	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch is 4 el. 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 2 Maart 11 voet, 0 duim.

Ter Drukkerij van H. A. A. DE ROOY te 's Hertogenbosch.